

ความรู้เบื้องต้นทาง รัฐประศาสนศาสตร์

วรพล วรสุวรรณโรจน์

ความรู้เบื้องต้นทาง
รัฐประศาสนศาสตร์

ความรู้เบื้องต้นทาง

รัฐประศาสนศาสตร์

วรพล วรสุวรรณโรจน์

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. 2562

จำนวน 200 เล่ม

ข้อมูลทางบรรณานุกรมหอสมุดแห่งชาติ

วรพล วรสุวรรณโรจน์

ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์.

พิษณุโลก: โรงพิมพ์ โฟกัสพริ้นติ้ง, 2562.

180 หน้า.

ISBN 978-616-485-813-8

จัดทำโดย ดร.วรพล วรสุวรรณโรจน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ พระครูรัตนสุตาภรณ์,ดร. พระครูปลัดเถรานุวัตร (สุเทพ),ดร.

ผศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

ที่ปรึกษา รศ.ดร.สุรพล สุยะพรม

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์โฟกัส พริ้นติ้ง, โทร 055-225037, 055-219783

1/20 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

ลิขสิทธิ์ ของ ดร.วรพล วรสุวรรณโรจน์

คำนำ

จากประสบการณ์ที่สอนในรายวิชา ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ มาเป็นเวลาหลายปี พบว่า นิสิต นักศึกษา ยังต้องการเนื้อหาสาระของรายวิชาในรูปแบบของเอกสาร เพื่อใช้เป็นแหล่งค้นคว้า อ้างอิง จำนวนมาก ผู้เขียนจึงได้พัฒนาเอกสารประกอบการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ที่ใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน มาเป็นหนังสือเล่มนี้ โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะช่วยให้ นิสิต นักศึกษา และผู้ที่สนใจทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ ทำความเข้าใจใน ส่วนเบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ แล้วนำไปสู่การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในรายละเอียดต่อไปได้

ผู้เขียนขอขอบคุณ คณาจารย์ผู้ประสาทรายวิชาความรู้ผลักดันก่อเกิดจนเป็นแรงบันดาลใจ ทุกวันนี้ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจช่วยเหลือจนสามารถเติมเต็มให้หนังสือเล่มนี้ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบพระคุณพ่อ พระคุณแม่ ที่ทำให้ผู้เขียนมีในวันนี้และมีโอกาสในการ สอนองตอบรับใช้สังคมทางด้านวิชาการ และสุดท้ายขอขอบคุณครอบครัววรสุวรรณ์โรจน์ที่เป็นกำลังใจให้อยู่เสมอ

ดร.วรพล วรสุวรรณ์โรจน์

เมษายน 2562

คำนิยม

หนังสือ ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ ของ ดร.วรพล วรสุวรรณโรจน์ เล่มนี้ นับว่าเป็นผลงานทางวิชาการที่สำคัญอีกชิ้นหนึ่ง ของสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยผู้เขียนได้ใช้ความอุตสาหะมาอย่างมาก ทำให้หนังสือสำเร็จออกมาอย่างมีคุณค่า ให้ประโยชน์ อย่างยิ่งแก่ผู้ศึกษาวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์ นอกจากนิสิต นักศึกษาแล้วยังให้ประโยชน์กับผู้สนใจทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์อีกด้วย

สาระความรู้ทั้งหลายที่ผู้เขียนได้นำเสนอ ทฤษฎี แนวคิด เนื้อหาอันทันสมัย ซึ่งเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งบทสรุป คำตอบทบทวน เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณและชื่นชมผู้เขียนเป็นอย่างมากที่ได้ใช้ความอุตสาหะ ความเพียรพยายามในการเขียนหนังสือเล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งนับว่าเป็นคุณประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาความรู้ทางด้านรัฐประศาสนศาสตร์ให้มีความก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

พระศรีรัตนมณี,ดร.

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สารบัญ

คำนำ	(1)
คำนิยาม	(2)
สารบัญ	(3)
บทที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์	1
ความเป็นมาของรัฐประศาสนศาสตร์	1
ความหมายของรัฐประศาสนศาสตร์	4
ความสำคัญของรัฐประศาสนศาสตร์	7
รัฐประศาสนศาสตร์กับการบริหารธุรกิจ	9
ความสัมพันธ์รัฐประศาสนศาสตร์กับสาขาอื่น	12
บทสรุป	14
คำถามทบทวน	15
บทที่ 2 วิวัฒนาการของรัฐประศาสนศาสตร์	16
วิวัฒนาการของการศึกษารัฐประศาสนศาสตร์	16
กระบวนการค้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	25
ขอบข่ายการศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์	28
การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ในประเทศไทย	31
บทสรุป	36
คำถามทบทวน	37
บทที่ 3 นโยบายสาธารณะ	38
ความหมายของนโยบายสาธารณะ	38
ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ	42
แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ	45
ตัวแบบนโยบายสาธารณะ	48
กระบวนการนโยบายสาธารณะ	53

สารบัญ (ต่อ)

บทสรุป	55
คำถามทบทวน	56
บทที่ 4 การคลังสาธารณะและงบประมาณ	57
ความหมายของการคลังสาธารณะ	57
การคลังสาธารณะกับการคลังเอกชน	59
เครื่องมือทางการคลังสาธารณะ	61
ความหมายของงบประมาณ	64
วงจรงบประมาณ	66
ระบบงบประมาณ	68
บทสรุป	70
คำถามทบทวน	71
บทที่ 5 การบริหารการพัฒนา	72
ความเป็นมาของการบริหารการพัฒนา	72
ความหมายของการบริหารการพัฒนา	80
สภาพแวดล้อมของการบริหารการพัฒนา	83
การบริหารการพัฒนาที่เน้นการบริหารพัฒนาในด้านต่าง ๆ	84
บทสรุป	86
คำถามทบทวน	87
บทที่ 6 ภาวะผู้นำ	88
ความหมายของภาวะผู้นำ	88
ความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำกับผู้บริหาร	90
ลักษณะของผู้นำ	93
การพัฒนาภาวะผู้นำ	96
บทสรุป	105
คำถามทบทวน	106

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ 7 ทฤษฎีองค์การ	107
ความหมายขององค์การ	107
ความแตกต่างระหว่างองค์การกับการจัดการ	111
การจัดองค์การ	112
แนวคิดทฤษฎีองค์การ	116
บทสรุป	131
คำถามทบทวน	132
บทที่ 8 การจัดการทรัพยากรมนุษย์	133
ความหมายของการจัดการทรัพยากรมนุษย์	133
ความสำคัญของการจัดการทรัพยากรมนุษย์	137
การวิเคราะห์งาน	140
การวางแผนทรัพยากรมนุษย์	146
บทสรุป	151
คำถามทบทวน	152
บทที่ 9 แนวโน้มรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย	153
ตลาดแรงงานของผู้เรียนรัฐประศาสนศาสตร์	153
สภาพการจัดการที่เปลี่ยนแปลงในมุมมองรัฐประศาสนศาสตร์	158
การออกแบบพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์	165
แนวโน้มภาพรวมในอนาคตของรัฐประศาสนศาสตร์ของไทย	168
บทสรุป	171
คำถามทบทวน	172
บรรณานุกรม	173
ประวัติผู้เขียน	180

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์

ความนำ

นับตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา การบริหารเป็นสิ่งที่ควบคู่มากับมนุษย์จนถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นได้จากประวัติศาสตร์ ที่มีสิ่งก่อสร้างใหญ่โต เช่น การสร้างพีระมิด การสร้างกำแพงเมืองจีน ล้วนมาจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จนกระทั่งเมื่อพัฒนา มีระบอบราชการ ยิ่งทำให้เห็นถึงการบริหารงานภาครัฐหรือการบริหารรัฐกิจ ซึ่งภายหลังเรียกว่า รัฐประศาสนศาสตร์ มีการพัฒนาระบบการทำงานมากขึ้นโดยลำดับ

ดังนั้น การเริ่มต้นทำการศึกษาเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์ ในด้านความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ ลักษณะเฉพาะของรัฐประศาสนศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างรัฐประศาสนศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ จึงเป็นพื้นฐานเพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อไป

ความเป็นมาของรัฐประศาสนศาสตร์

การบริหารรัฐกิจหรือรัฐประศาสนศาสตร์นั้นมีมานานแล้วตั้งแต่โบราณ โดยเมื่อมนุษย์มีการรวมตัวกันใช้ศาสตร์และศิลป์จนเกิดเป็นผู้นำ พัฒนาเป็นหัวหน้าเผ่า เป็นพระราชาหรือกษัตริย์ ก่อเกิดจักรวรรดิ ร่วมตัวกันเป็นนครรัฐและเป็นชาติจนถึงปัจจุบัน ล้วนมีการบริหารงานภาครัฐทั้งสิ้น ส่วนการศึกษาอย่างจริงจังนั้น เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ กล่าวไว้ว่า รัฐประศาสนศาสตร์ทุกวันนี้เริ่มขึ้นในประเทศอเมริกา จากการศึกษาการบริหารรัฐและความพยายามปฏิรูปการทำงานของรัฐบาลของพวกเขาหัวก้าวหน้า (the progressives) นักรัฐประศาสนศาสตร์ส่วนใหญ่ถือกันว่าจุดกำเนิดของสาขาวิชาเริ่มเมื่อปี ค.ศ. 1887 จากข้อเขียนของวูดโรว์ วิลสัน (Woodrow Wilson) เรื่อง “The Study of Administration” วิลสันเป็นนักปฏิรูปที่หัวก้าวหน้า งานของวิลสันเน้นเรื่องการไ้ประสิทธิภาพและการคอร์ปชั่นที่เกิดขึ้นเมื่อปลายศตวรรษ 1880 พร้อมกันนั้นก็เสนอวิธีแก้ไข วิลสันเห็นว่านักวิชาการส่วนใหญ่พุ่งความสนใจไปที่สถาบันการเมือง เช่น สภาองเกรสและประธานาธิบดี แต่ไม่ค่อยมีใครสนใจปัญหาการบริหาร เช่น การดำเนินงานตามที่เป็นจริงของรัฐบาล วิลสันเห็นว่าการทำตามรัฐธรรมนูญยากกว่าตอนที่ร่าง สิ่งแรกที่วิลสันต้องการ คือ ให้นำหน่วยงานรัฐบาลทำงานมี

ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเขาเห็นว่าจะทำได้ต่อเมื่อกำหนดการทำงานแบบธุรกิจ (businesslike operations) งานของวิลสันอยู่ในช่วงที่ธุรกิจอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีกำลังพัฒนาไปสู่แนวทางใหม่ ๆ วิลสันจึงเหมือนคนอื่นช่วงนั้นที่ชื่นชมธุรกิจ วิลสันชอบการรวมศูนย์อำนาจจึงเสนอแนะให้มีผู้บริหารที่เข้มแข็ง ซึ่งได้รับการขานรับจากคนอื่น ๆ จนกระทั่งปัจจุบัน¹

ทั้งนี้โดยการศึกษาวิชาใด ๆ ก็ตาม การทราบถึงสถานภาพของวิชาเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในสาขาวิชาที่จะศึกษาอย่างลึกซึ้งต่อไป การศึกษาถึงสถานภาพของวิชาที่สำคัญเรื่องหนึ่งคือการศึกษาในความเป็นศาสตร์ (Science) ของสาขาวิชา ดังนั้นคำถามแรก ๆ ที่มักจะเกิดขึ้นเสมอ ในการศึกษาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ก็คือคำถามที่ว่า รัฐประศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์หรือไม่ ทั้งนี้เพราะความเป็นศาสตร์ของสาขาวิชาหมายถึง การเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการโดยถือว่าเป็นสิ่งที่มีการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการใช้วิธีการศึกษาในเชิงวิทยาศาสตร์ที่สามารถอ้างอิงพิสูจน์ได้ ด้วยเหตุนี้วิชาใดที่เป็นศาสตร์จึงได้รับการยอมรับและเชิดชูโดยเฉพาะในยุคของความเจริญรุ่งเรืองทางวิชาการในศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ดังนั้น หากรัฐประศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์ ก็หมายถึงการได้รับการยอมรับว่ามีคุณค่าและน่าสนใจ และเป็นการศึกษาที่ไม่มีอคติ มีค่านิยมที่เป็นกลาง ดังนั้นจึงมีนักรัฐประศาสนศาสตร์ส่วนหนึ่งจึงพยายามผลักดันให้รัฐประศาสนศาสตร์มีความเป็นศาสตร์ จนก่อให้เกิดคำถามว่ารัฐประศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์จริงหรือไม่ ถ้าไม่เป็นศาสตร์แล้ว รัฐประศาสนศาสตร์เป็นอะไร รวมถึงคำถามที่ว่า รัฐประศาสนศาสตร์เป็นศาสตร์แล้วได้อะไร

คำว่า “ศาสตร์” (Science) เป็นคำที่มาจากภาษาลาตินว่า “Scientia” หมายถึงองค์ความรู้ แต่ “ศาสตร์” ในความหมายที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันหมายถึงความรู้ที่ได้มาจากการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์จนสร้างเป็นความรู้ขึ้นมาอย่างเป็นระบบและมีแบบแผน มีการจัดระเบียบจนเป็นที่เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ในความหมายของศาสตร์ที่หมายถึงองค์ความรู้นั้น อาจแยกได้เป็นศาสตร์บริสุทธิ์ (Pure Science) และศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science) ทั้งนี้โดยถือว่าศาสตร์บริสุทธิ์เป็นองค์ความรู้ที่มีความเป็นอิสระไม่ใช้องค์ความรู้จากศาสตร์อื่นโดยเน้นความเป็นปรนัย (Objectivity) ปราศจาก

¹ เรื่องวิทยุ เกษสุวรรณ, ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 4, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์จำกัด, 2554), หน้า 4-5.

บรรณานุกรม

- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. **สามทศวรรษแห่งการพัฒนาที่คณะทางเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหาร
การพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 12. นนทบุรี: รัตนไตร, 2555.
- กวี รัชชชน. (บรรณาธิการ). **การบริหารรัฐกิจเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2552.
- กวี วงศ์พุด. **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: พี.เค.อินเตอร์ปริ้น, 2550.
- กุลชลี พวงเพ็ชร์. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. ลพบุรี: บริษัท ยูโอเฟ่น จำกัด, 2558.
- กุลชน ธนาพงศธร. **“ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์” ในเอกสารการสอนชุดวิชา
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2543.
- จตุรงค์ ศรีวงษ์วรรณ. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2558.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ. **“วิชารัฐประศาสนศาสตร์ในประเทศไทย: การก่อเกิด การขยายตัว และ
ข้อคิดเกี่ยวกับอนาคต”**. วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1
(มกราคม-มิถุนายน 2559).
- จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์. **รวมบทความการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทีพีเอ็น เพรส, 2553.
- จิโรช (บรรพต) วีระสัย, สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และสุรพันธ์ ทับสุวรรณ. **รัฐศาสตร์ทั่วไป**.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- ฉันทนา จันทร์บรรจง. **ภาวะผู้นำ**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2542.
- ชุติกัญจน์ ศรีวิบูลย์. **หลักบริหารพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท.เดียมอง
จำกัด, 2557.
- ฐานปนา ฉิ่นไพศาล. **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: ธนธัชการพิมพ์จำกัด, 2559.
- ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2545.
- ณัฐศักดิ์ ญาณมโนวิศิษฐ์. **การบริหารการคลังและงบประมาณ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ เอ็มเอ็น คอมพิวเตอร์ จำกัด, 2556.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. **ภาวะผู้นำทางการบริหาร**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. **การบริหารการพัฒนา: ความหมาย เนื้อหา แนวทาง และปัญหา**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.

ไตรรัตน์ โภคพลากรณ์. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับงบประมาณ**. เอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 23. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2546.

นิตยา เงินประเสริฐศรี. **ทฤษฎีองค์การและการออกแบบในคริสต์ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2558.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: บริษัททริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด, 2556.

พัชรา วาณิชวดีน. **การพัฒนาภาวะผู้นำ: จากทฤษฎีสู่แนวปฏิบัติที่ดีและกรณีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ปัญญาชน, 2560.

พิทยา บวรวัฒนา. **รัฐประศาสนศาสตร์ : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ. 1887-ค.ศ.1970)**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

_____. **รัฐประศาสนศาสตร์ : ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา (ค.ศ. 1970-ค.ศ.1980)**. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

พิรธร บุญยรัตพันธุ์. **“แนวทางการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์เพื่อรองรับตลาดแรงงานในอนาคต”**. เอกสารประกอบคำบรรยายโครงการสร้างเสริมเครือข่ายทางรัฐประศาสนศาสตร์ภาคเหนือเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางวิชาการ วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก: ม.ป.พ., 2562.

ไพรวลัย เคนพรม. **หลักรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.

มยุรี อนุมานราชธน. **นโยบายสาธารณะ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: เอ็กชเปอร์เน็ท, 2553.
เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับรัฐประศาสนศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 4.

กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์จำกัด, 2554.

_____. **การบริหารการพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2558.

_____. **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์ จำกัด, 2550.

- เลิศชัย สุธรรมานันท์. **กลยุทธ์การบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อองค์กรที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2560.
- วันชัย มีชาติ. **การบริหารองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **หลักรัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดและกระบวนการ**. กรุงเทพมหานคร: เอ็กสเปอร์เน็ท, 2549.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. **ภาวะผู้นำในสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วิจิตร หัตถกร, 2550.
- วุฒิพงศ์ บุขราคัม. **เอกสารประกอบการสอนรายวิชาความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์**.
อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 2559.
- ศิริพงษ์ ลดาวัลย์ ณ อยุธยา. **แนวความคิดและทฤษฎีรัฐประศาสนศาสตร์**. เชียงใหม่: ห้างหุ้นส่วน จำกัด ธนุชพรีนติ้ง, 2555.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. **ทฤษฎีองค์การ : ฉบับมาตรฐาน**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสาร จำกัด, 2545.
- ศุภชัย ยาวะประภาช. **นโยบายสาธารณะ**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.
- ศุภชัย ยาวะประภาช และ ปิยากร หวังมหภาพ. **นโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่นไทย**.
กรุงเทพมหานคร: บริษัทจุดทองจำกัด, 2555.
- สกล บุญสิน. **การจัดการทรัพยากรมนุษย์**. เชียงใหม่: ศูนย์บริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560.
- สมคิด บางโม. **องค์การและการจัดการ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์ จำกัด, 2558.
- สมชาย น้อยฉ่ำ. **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร: ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น, 2556.
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. **การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 19. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2554.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. **นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2550.

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย. **ศัพท์บัญชี**. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พี.เอ.ลีฟวิ่ง จำกัด, 2538.

สร้อยตระกูล (ติวยานนท์) อรรถมานะ. **สาธาณะบริหารศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.

สัมฤทธิ์ กางเพ็ง และ ประยูทธ ชูสอน. **ภาวะผู้นำแบบโลกาภิวัตน์: แนวคิดและการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา, 2556.

สุนันทา เลานันท์. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร: ธนาการพิมพ์, 2556.

อเนก เหล่าธรรมทัศน์. **“รัฐประศาสนศาสตร์ไทยและอนาคตอันใกล้: สิ่งที่เราควรรู้สึก เข้าใจ และสนใจ”**. สรุปคำบรรยายโครงการสร้างเสริมเครือข่ายทางรัฐประศาสนศาสตร์ภาคเหนือเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งทางวิชาการ วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. พิษณุโลก: ม.ป.พ., 2562.

อรัญ ธรรมโน. **ความรู้ทั่วไปทางการคลัง (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2548.

อรุณ รักธรรม. **การพัฒนาและการฝึกอบรมบุคคล : ศึกษาเชิงพฤติกรรม**. กรุงเทพมหานคร: เสนาธรรม, 2541.

อรุณี สัจจิวินิชย์. **รัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดและทฤษฎีสำหรับศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพมหานคร: ศักดิ์โสการพิมพ์, 2559.

อัญญา ณ ระนอง. **การคลังสาธารณะ**. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.พ., 2552.

อุทัย เลาวีเชียร. **รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่าง ๆ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เสมาธรรม, 2540.

Amitai Etzioni. **Modern Organization**. New Jersey: Prentice-Hall, 1964.

Anderson, James E. **Public Policy-Making: An Introduction**. 2thed. New York: Houghton Mifflin Company, 1994.

Boxall, The goals of HRM, in (eds) P Boxall, J Purcell and P Wright. **Oxford Handbook of Human Resource Management**. New York: Oxford University Press, 2007.

Campbell, S. & Samiec. **5-D Leadership: Key Dimensions for Leading in the Real World**. Mountain View. California: Davies-Black, 2005.

Chester I. Barnard. **The Function of the Executive**. Cambridge: Harvard University Press, 1970.

Chruden, H.J., & Sherman, A.W.. **Managing human resources**. 7thed. Ohio: South Western, 1984.

Considine, Mark. **Public Policy: A Critical Approach**. South Melbourne. Australia: MacMillan, 1994.

Daft. **Understanding the Theory and Design of Organization**. 10thed. China: South-Western, Cengage Learning, 2010.

Delbridge, The critical future of HRM, in P. Blyton, E. Heery and P. Turnbull (eds).

Reassessing the Employment Relationship: An Introduction. Basingstoke: Palgrave, 2010.

Dessler. **Human resource management**. 13thed. New Jersey: Prentice – Hall, 2013.

DuBrin, Andrew J. **Principles of Leadership**. 6thed. China: South-Western, Cengage Learning, 2005.

Dye, Thomas R. **Understanding Public Policy**. 5thed. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice - Hall, 1984.

Easton, David. **A Framework for Political Analysis**. Englewood Cliffs. New Jersey: Prentice - Hall, 1965.

_____. **The Political System**. New York: Knopf, 1953.

Eckstein, Otto. **Public Finance**. New Jersey: Prentice-Hall, 1964.

Eyestone, Robert. **The Threads of Public Policy: A Study of Policy Leadership**. Indianapolis: Bobbs – Merrill, 1971.

Felix A. Nigro and Lloyd G. Nigro. **Modern Public Administration**. New York: Harper & Row Publishers, 1980.

Fred W. Riggs. **Frontiers of Development Administration**. North Carolina: Duke University Press, 1970.

- George J. Gordon. **Public Administration in America**. New York: St. Martin's Press, 1978.
- Gerloff. **Organizational Theory and Design: A Strategic Approach for Management**. Singapore: McGraw-Hill Companies, 1985.
- Heady, Ferrel. **Public administration: A comparative perspective**. New York: Marcel Dekker, 1991.
- Irwing Swerdlow. **Development Administration : Concepts and Problems**. Syracuse: Syracuse University Press, 1963.
- Jame W. Fesler. **Public Administration Theory and Practice**. New Jersey: Prentice-Hall, 1980.
- Jones. **Organizational Theory: Text and Cases**. 3thed. New Jersey: Prentice-Hall, 2001.
- Lussier, R. N. and Achua, C. F.. **Effective Leadership**. 3thed. Ohio: South-Western, 2007.
- Lynch, Thomas D.. **Public Budgeting in America**. New York: Prentice-Hall, 1979.
- Max Weber. **The Theory of Social and Economic Organization**. New York: Oxford University Press, 1966.
- Nelson, and Quick. **Organizational**. Behavior: Foundations, 1997.
- Nicholas Henry. **Public Administration and Public Affairs**. New Jersey: Prentice-Hall, 1980.
- Pearson Mondy, R.W., & Mondy. **Human Resource Management**. 13thed. Boston: Prentice Hall, 2014.
- Ralph C. Chandler and Jack C. Plano. **The Public Administration Dictionary**. New York: John Wiley & Sons, 1982.
- Richard H. Hall. **Organizations structures processes and outcomes**. 6thed. New Jersey: Prentice - Hall, 1996.

- Robert S.K., & David. **The Strategy-Focused Organization: How Balanced Scorecard Companies Thrive in the new Business Environment.** USA: Harvard Business School Press, 2001.
- Talcott Parsons. **Toward a General Theory of Action.** New York: Harper & Row Publishers, 1972.
- Turmur, Mark, and Hulme, David. **Governance, administration & development: Making the state work.** Connecticut: Kumrain Press, 1997.
- Turnbull, Augustus B.. **Government Budgeting and PPBS: A Programmed introduction.** Massachusette: Addison-Wesley, 1970.
- Werther, W.B., & Davis, K.. **Human resources and personnel management.** 3thed. New York: McGraw-Hill, 1996.
- Wildavsky. Aaron. **The Politic of the Budgetary Process.** Boston: Litth, Brown and Company, 1964.
- Yukl, G.. **Leadership in Organizations.** 7thed. New Jersey: Pearson, 2010.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล ดร.วรพล วรสุวรรณโรจน์
 ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2543 ครุศาสตรบัณฑิต (บริหารการศึกษา) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
 พ.ศ. 2545 การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา)
 มหาวิทยาลัยนเรศวร
 พ.ศ. 2554 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะ) มหาวิทยาลัยนเรศวร
 พ.ศ. 2560 พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลงานทางวิชาการ (5 ปีย้อนหลัง)

1. บทบาทของพระสังฆาธิการจังหวัดพิษณุโลกในการพัฒนาวัดให้เป็นศูนย์กลางชุมชน.
 งานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ครั้งที่ 7 ประจำปี 2558 (IBRS 2016)
 สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
2. การจัดการเชิงกลยุทธ์สำหรับการปกครองส่วนท้องถิ่น.
 นิตยสารพุทธจักร. (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2560).
3. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคประเทศไทย 4.0.
 นิตยสารพุทธจักร. (พฤศจิกายน-ธันวาคม 2560).
4. ภาวะผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในยุคประเทศไทย 4.0.
 วารสาร มจร. พุทธชินราชปริทรรศน์. ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2560).
5. การบริหารเทศบาลในเรื่องผู้สูงอายุ. งานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 2
 เมษายน 2561 (MCU Congress II) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
6. การสร้างพื้นที่ทางสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดพิษณุโลก.
 วารสารราชภัฏเพชรบูรณ์สาร. ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2562).

ความรู้เบื้องต้นทาง
รัฐประศาสนศาสตร์